

PERIÒDICH SATIRICH,

HUMORÍSTICH, IL - LUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 CÉNTIMS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA

Números atrassats 20 centims.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessosa
Cuba y Puerto Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT.

T. TASSO.

Tothom qui 'l coneix l' admira:
 es un escultor novell,
 que s' encamina á la gloria
 armat ab lo seu cisell.

LA GALLINA DELS OUS D' OR.

Diu un antich adagi catalá: «No 's pot matar tot lo qu' es grás.» Es á dir: «No es possible prescindir de moltíssims objectes, qual desaparició sembla á primera vista que hauria de aprofitarnos.»

Molt grassa havia d' estar aquella gallina dels ous d' or de que 'ns parla la fábula, quan lo seu propietari 's decidí á matarla; y no obstant, quin disbarat no vá cometre! La gallina li ponía diariament aquell ou d' or, que sense enriquirlo, bastava no obstant á assegurarli 'l benestar. L' ambició s' apoderá d' ell y 'l desitj de possehir de una vegada la mina dels ous d' or, lo mogué á matar la gallina. De aquesta feta perdé per sempre aquell recurs preciós que li assegurava l' existencia.

Ignoro si 'l fabulista, al imaginar aquest exemple, preveya las lluytas entauladas en lo camp de la producció, en las postrimerías del sigle XIX: de totas maneras, ningú negará que la fábula resulta ni feta expressa pera ser aplicada á las presents circumstancias.

Aqueixa gallina dels ous d' or es la producció; es aqueixa trinitat humana composta dels elements, inteligencia, treball y capital, que tot ho crea, que satisfá totas las necessitats de la vida, que ha sigut y será sempre la propulsora del progrés.

Pero porque sigan d' or los ous de la gallina, es necessari que aquesta gosi de perfecta salut. Las gallinas malaltas deixan de pondre. Y la salut de la producció 'n val de menos, quan los tres elements que la componen, en lloch de concertarse, de armonisarse, d' entendres bonament, s' hostilisan y 's combaten.

Produhir antagonismes en lo camp de la producció es una verdadera iniquitat. No crech que 'ls que 's dedican á fomentarlos se dorgan compte exacta de tots los mals que ocasionan. Prescindint dels danys que sofreix la inteligencia creadora, que queda sense exercici; prescindint dels perjudicis que experimenta 'l capital que s' alarma y fuig de la industria buscant una remuneració en otras esferas menos perturbadas, resta sempre 'l treball, ó siga la part més flaca, lo treball que viu al día, y pèl qual un día sense feyna significa un día sense pá, es á dir, unaperdua real, que ja no 's recobra may més... un ou menos de la gallina, un ou que no será d' or, si volen, pero que valdrá tant com si ho sigüés. tota vegada, que significa la satisfacció de las modestas necessitats de la familia obrera.

Per aixó crech que 'l principal enemich del obrer no son tant aquells capitalistes que pujan explotar la seva debilitat, com los creadors de teorías insensatas qu' explotan la seva candidés y abusan de la seva bona fé y del seu esperit de companyerisme, portantlo per camíns de perdió y de desventura.

Jo no abonaré may al capitalista, que viu abusant de la debilitat del operari. Pero 'ls abusos individuals que pujan cometre determinadas personas no autorisan aqueixa guerra de classes que pretenen encendre 'ls enemichs del obrer.

Tan injust sería aixó com atacar á tota la classe obrera en general, pèls abusos en que pujan haver incorregut algún ó alguns dels seus individus.

Se diu per exemple: —En tal ó qual comarca

hi ha fábriques, ahont se treballa 16 horas diarias, sense parar un moment. Quan l' operari se 'n vá á dinar, qualsevol individuo de la seva familia s' ha d' encarregar dels talers ó de la máquina, fins que l' operari torna; lo motor no deixa de funcionar un sol instant. La familia obrera es una familia d' esclaus.

En otras—afegeixei—o's s' hi ocupan donas, gracias al menor jornal que la dona percibeix, y l' home, sense ocupació, se veu obligat á escombrar, á guisar, á fer las feynas de la casa. Aixó dona per resultat una inversió de sexes repugnant.

Será veritat; pero pera ser justos es necessari dir:—Aquests abusos ocorren en tal ó qual fábbrica, 'ls comet tal ó qual fabricant, y l' opinió pública, enemiga de totas las injusticias, se posará resoltament al costat dels débils, de las victimas de aquests explotadors sense entranyas.

Atacar per tal motiu á tots en general; proclamar la guerra á mort al capital, sobre ser injust es altament pernicios.

Posém ara l' oració per passiva.

—En mos tallers, me deya un día un conegut industrial, hi havia un operari encarregat de una secció, 'l qual un día m' exposá 'ls grans apuros en que 's trobava. Devia tres trimestres de lloguer, s' havia empenyat tot lo que possehia, no quedantli més que dos matalassos, sobre 'ls quals jeya sa pobra mare malalta feya temps —«No he cansat á ningú—m digué—pero avuy ja no puch més.»—«¿Quánt necessita?»—vaig preguntarli.—«Ab seixanta ó setanta duros ho arreglaría tot»—me respongué. Vaig deixarli 'ls setanta duros que necessitava. Dos días després se declarava una huelga, y 'l mateix individu, que acabava de reure un favor semblant, era 'l que, capitanejant á la secció que tenia al seu càrrech, se m presentava á dictar condicions totalment inadmissibles. Cregui que vaig tenir de fer un gran esforç pera contenirme. No hi ha res que fassa tan mal com l' ingratitude. Y 'ls obrers ho son de ingrats.

—Nó—li vaig respondre:—una flor no fá istiu. Un cas, cent cassos, mil cassos no poden caure com un anatema sobre una classe tan numerosa.

Y segueixo pensant lo mateix: aixís com los abusos de alguns capitalistes no autorisan lo crit de: «Guerra al capital!» tampoch los abusos de alguns treballadors podran autorisar may lo crit de: «Guerra al treball!»

Vé ara la qüestió de saber fins á quin punt pot arribar aqueixa pretensió natural y legítima que sent tothom en lo sentit de millorar la seva sort.

Induatablement que 'l millor ideal del obrer sería 'l de treballar poch y guanyar molt: poder atendre totas las necessitats invertint lo menor esforç possible.

Pero aquesta tendencia está cohibida en gran part per la realitat de las cosas, y la realitat es dura, es imperiosa, no bastant lo desitj pera dominarla. Quin dupte tè que jo voldria volar, y no obstant haig de contentarme caminant, per no tenir alas.

Res més fácil que dir.—Lo capital abusa del treball, y no obstant lo treball sense 'l capital no 's concebeix. Res més fácil que atacar la aglomeració de capitals, y no obstant á aqueixa aglomeració 's deuen los grans progresos de la industria, las grans empreses que han transformat lo món, y si cavavam una mica fondo, trobaríam que fins á l' activitat dels capitals obrant de con-

¿QUÉ FEM?

—¡Apa, senyor Macià!
Repari que aixó no va...
¡Apa, senyor Macià!
No 'm fassi desesperá...

cert, deu l' obrer la millora successiva de la seva sort, millora paulatina, pero real, que únicament poden negar los que son capassos de negar fins la evidència.

Concretarse á mirar las cosas únicament baix un dels seus aspectes, equival á formar judicis incomplets y per lo tant erróneos. Lo capital fomentant las grans empreses, imprimint á la producció aquest vol inmens, que dona per resultat la baratura en los productes elaborats, favoreix principalment á las classes consumidoras, y ¿qué son los obrers sino 'l núcleo principal de las clases que consumeixen?

Per aixó 'l salari del treballador no deu mirarse en absolut per lo que importa, sino també per lo que representa. No es més considerable un salari quantícs en un país ahont tots los elements necessaris á la vida sigan cars y difícils, que un salari reduhit, en un altre país, ahont tots los elements necessaris á la vida sigan baratos y fàcils. Aixó es elemental. Si á Cuba, per exemple, no puch obtenir ab dos duros de jornal, lo que á Barcelona ab tres pessetas, seré més rich á Barcelona ab tres pessetas, que á Cuba ab dos duros

Y vels hi aquí com, per regla general, la campanya avuy iniciada en lo sentit de reduhir las horas de treball, en últim extrém á qui ha de danyar es als obrers mateixos.

Una rebaixa d' horas ha de traduhirse tot seguit, ab un augment en lo valor dels productes elaborats. Deixém apart la competencia estrangera en aquells articles susceptibles d' importació, que pot donar per resultat la ruina completa d' un sens fi d' industrias. ¿Qué hi guanyará l' obrer nacional en que vinga de fora lo que avuy elabora á casa? En aquest cas, la rebaixa d' horas haurá produhit l' anu'ació del treball, la ruina, la miseria del treballador. Lo capital sufrirá; pero se salvará fàcilment del naufragi. Todas las naciones tenen *tituls de deuda*, y si no l' hi inspira prou confiança la *deuda espanyola*, adquirirá paper de las naciones extranjeras més sólidas, y 'l capitalista viurá del cupó, ab menos guanys que de la industria, pero també ab menos mals de cap. En cambi, l' obrer s' haurá suicidat.

Pero hi ha articles que no poden importarse, com per exemp'e: las habitacions. Y en aquest punt venen los mestres de casas y diuhen:

—Jo me 'n rich de la producció estrangera:

treballin los extrangers las horas que vulgan, mentres no trobin medi de portar á Espanya las casas fetas. Per lo tant, jo no vull treballar més que vuyt horas.

Pero 's presentan los capitalistas y diuen:

—Jo prou voldria fer un edifici; pero no 'm surt á compte: l' interés que donan las casas, no correspón al capital que s' hi inverteix. Deixémho correr.

Y 'l treball que avants abundava, escasseja. ¿Qué hi ha guanyat ab tot aixó 'l mestre de casas?

Pero pot donarse 'l cas de que l' escassés de habitacions fassi necessari un augment en l' edificació. Pera que aixó succeheixi haurá de haverse produhit una puja en los lloguers, es á dir, serà necessari que 'l capital torni á trobar ventatjas en destinarse á construhir casas ¿Y qui pagarà l' augment dels lloguers? Los consumidors. ¿Y qui son los principals consumidors? Los obrers mateixos, incluhinhi 'ls mestres de casas.

Un exemple: Suposém que una casa que al edificarse va costar cent mil duros, dona 'l cinch per cent d' interés, ó sigan 5,000 duros de producte. En rahó de las exigencias de la má d' obra, un' altra casa de iguals condicions, que haja de edificarse de nou, en lloch de 100,000 n' ha de costar 120,000; lo capitalista l' edifica si n' ha de treure 'l 5 per cent ó deixa d' edificarla si creu que 'n treurá menos. Edificantla, 'l producte de la casa serà de 6,000 duros, é immediatament la casa primera que sols ne donava 5 000, ne donará 6,000 com la que s' edificará de nou, per aqueixa nivellació que s' estableix sempre entre 'l preu de las cosas idénticas.

¿Aquí haurá beneficiat la rebaixa d' horas del operari?

■ ¿Al operari que haurá de pagar major lloguer? Nó Unicament al propietari de las casas ja cons-

¡FÓRA CASCOS!

Home, senyor Arcalde, ja que fan nous uniformes als seus músichs, tréguils lo casco, que fa prussia, pósils un morriónet aixís... y sobre tot, dónguils un respall á cada hù, per que éuydin una mica més lo trajeo.

truidas. De manera que 'l mestre de casas, creyentse causar un gran perjudici al capital, no haurá fet més qu' engreixarlo y millorarlo. Li haurá volgut clavar un tiro, y 'l tiro li haurá sortit per la culata.

Tal es sempre lo resultat de aquesta guerra al capital que predican los enemichs del obrer incitantlo á proceder de manera que la gallina dels ous d' or deixi de pondre. ¡Quina torpesa! L' incitan fins á matarla ¡Quina insensatés!

Pero quan la gallina siga morta, llavors vindrán las llágrimas.

P. DEL O.

A UNA ME GUSTAN TODOS.

SONET.

Primé 't va fer l' amor un adroguer;
després (mal m' está 'l dirho) vaig ser jo,
y un militar molt mono y molt bufó,
malaguanyat per tú, va sé 'l tercer.

Lo quart crech que va ser un extranjer,
¡un xino! que 't vejé en la Exposició:
mes ara tinch entés que hi ha un senyó
que ronda en las nits foscas ton carrer.

A n' aquest pas, hermosa, vaig pensant
que 't vas á descontar, si bonament
no prens las precaucions per endavant.

Creu, en un protocol fet al intent,
si desitjas entendre't, ves notant,
los noms dels ja vinguts... y 'ls que vindrán.

J. MIRAMBELL Y FONT.

LO SENYOR PAHUET.

Si anant pèl carrer tenen la costum de mirar á terra, de fixo que 'l coneixen. Si volen caminar ab lo cap dret y la mirada recta, probablement no l' han vist may, á pesar de que 'ls haurá passat pèl costat més de quatre vegadas.

Lo senyor Pauhet, com á home petit, es una verdadera notabilitat. Alguns coneguts ja li diuen:

—Vosté es un tonto d' anar pèls carrers gratuitamente. Colocat en una barraca de la plassa de Catalunya y exhibintse á 10 céntims la entrada, en poch temps arreplegaría una fortuna.—

Quan lo Senyor Pauhet está de bon humor, aquests consells lo fan riure; pero si está trist, qu' es ab molta freqüencia, las bromas dels seus coneguts se li clavan al cor lo mateix que fletxas envenenadas.

Avuy té ja sobre cinquanta anys. Los cabells li blanquejan. L' edat, com si volgués empetitirlo més, l' ha doblgat d' una manera visible, robantli casi mitj pam de la s'eva alsada.

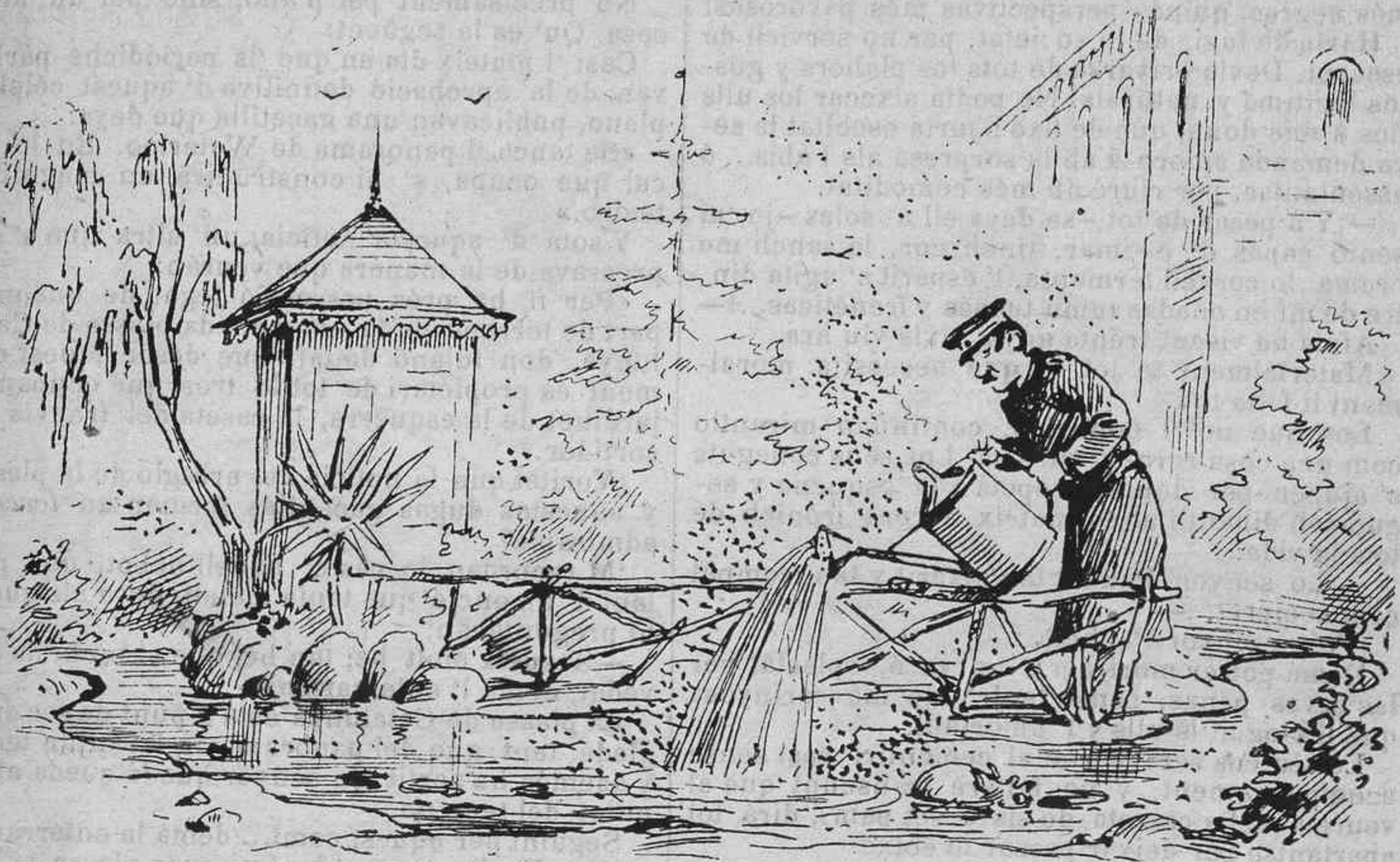
La existencia del senyor Pauhet es una tragedia continua. Si en Campoamor lo vejés, ne faría una *dolora*, ahont los tochs irónichs se barrejarían ab las notas més sentidas y planyideras de la s'eva lira.

En rigor no té cap defecte fisich. La s'eva figura es correcta y proporcionada. Qualsevol anatomista declararía que las parts del seu cos, tenen totas la mida justa y precisa.

Vist d' esquena y prescindint de la blancor dels seus cabells, sembla un noyet de vuyt ó nou anys.

Mirat pèl davant, la impressió que ocasiona es

A LA PLASSA DE LA UNIVERSITAT.

¿Per qué serveix aquell lago
y l'aygua bruta de dins?
Pues serveix per donar febras
als estudiants y als vehins.

xocant, atractiva y dolorosa. Alló no es un sér humá, es una miniatura d'home.

Lo cap petitet y aixurit; las camas primas y rectas; los brazos en relació ab lo cos; las mans y 'ls peus menudets. Si t'è sis pams d'alsada, es tot lo que pot arribar á tenir.

¿Y 'l cor? Potser lo t'è tan gran com la generatitat dels homes, potser més... ¡Quí sab!

Perque dintre d'aquell cor y sota aquell front hi ha sentiments, passions, tempestats, batalias horribles, que aniquilan lo seu débil cos y li ensenyan lo espantós de la seva petitesa material.

¡Sentir, pensar lo mateix que 'ls demés homes .. y véures tan menut, tan insignificant!

Es un suplici tan llarch com la existencia.

Tots los seus recorts son tristos; todas las sevas memorias, amargas.

Quan tenia set anys varen portarlo á estudi.

Lo mestre va mirársel, y creyent tenir al davant una criatura de quaranta messos, va dir ab molta naturalitat á la seva mare:

—No 'n puch admetre de nens tan petits: l'ha de dur á un estudi de párvuls.—

Sols quan va convencers de que 'l pobre Pauhet era un fenómeno d'estatura, va decidir.e á franquejarli la porta.

Los sis anys que va passar á la escola elemental, varen ser per ell sis sigles de martiri

May l'anomenavan pel seu nom; los seus condeixebles li treyan cada día nous motius: los uns li deyan la *Rata*, altres li deyan l'*Anís*: fins n'hi havia alguns que per anomenarlo li deyan la *Pussa*...

¿Qué havia de fer l'infelís Pauhet? Callar, sufrir y soportarho tot. Los seus quatre pams y mitj d'alsada ¿l'autorisavan per protestar ni per demostrar siquiera que s'enfadava?

Al sortir d'estudi y tractar de pendre ofici cap amo l'volta.

—¿Que 'n farém d'aixó tan menut?—deyan tots: —un día 'l gat se 'ns lo menjaría y 'ns trobaríam ab un compromís.—

A copia de prechs é influencias, un llauner va acceptarlo per aprenent. Era un amo serio y enraonat, y en Pauhet va poguer apendre l'ofici, sense véures escarrit ni atropellat pels altres companys de taller.

Tenia vint anys era ciudadá espanyol, estava empadronat en tota regla y van cridarlo al servey de las armas.

¡Quín día més trist per en Pauhet aquell en que van amidarlo!

Ell prou se resistía á anarhi; pero la ley es severa é inflexible, y encara que contant ab la desconsoladora seguretad de que havia de ser curt de talla, va tenir que sometres á las formalitats reglamentarias.

Tots los joves d'aquell any y d'aquella secció se 'n recordarán. ¡Quín escándol va armarsel!

Lo sargento que amidava, reys; los senyors de la presidencia reyan; los quintos, los curiosos, los municipals... tothom llensava sonoras rialladas, tothom... menos lo desventurat Pauhet que 's moría de vergonya dalt del tablado y alsava 'l cap, mirant al sargento ab los ulls extraviats, com si li demanés que 'l tragués del mon d'un cop d'puny, lliurantlo d'aquell afront y del porvenir de miserias que ovirava al seu davant.

Passada la quinta, acabat l'aprenentatge y guanyant lo suficient pera subvenir á las sevas insignificants necessitats, en Pauhet va dedicarse á viure, morint lentament.

Ja no s'averkonyía, ni 's tornava roig quan se burlavan de la seva estatura: se 'n havia senti-

das tantas, que al últim s'hi havia acostumat.

Pero, quan se recullia dins de sí mateix y pensava en la inutilitat de la seva vida, quinas horas més negres, quinas perspectives més pavorosas!

Havia de fugir de la societat, per no servirli de escarni. Devia privarse de tots los plahers y gustos legítims y naturals. No podia aixecar los ulls fins á una dona, que de fixo hauria escoltat la seva demanda amorosa ab la sorpresa als labis... ó assentantse, per riure ab més comoditat.

—¡Y á pesar de tot —se deya ell á solas— jo 'm sento capás d'estimar, tinch cor, la sanch me crema, lo cervell fermenta, l'esperit s'agita dintre de mí en onadas tumu tuosas y frenéticas...!—

Aixís ha viscut trenta anys; aixís viu ara.

Materialment tè tot lo que necessita: moralment li falta tot.

Los que no 'l coneixen, continúan mirantlo com una cosa rara y curiosa. Los seus coneguts s'ajupen per donarli copets á la esquena y segueixen dihentli ab lo mateix accent irónich de tota la vida:

—¡Lo senyor Pauhet tan aixerit y tan trempat com sempre!..—

¡Pobre senyor Pauhet!

Demá potser morirá en un recó, aplastat per las sevas penas, sense tenir una má carinyosa que li clogui 'ls ulls y l'amortalli.

Lo seu cos será portat al cementiri casi sense acompanyament, y no faltará transeunt que al veure aquella caixeta de sis ó set pams, dirá tot apartantse per deixar passar lo cotxe:

—¡Pobra criatura!

Y ni remontament sospitará que aquella *pobra criatura*, si hagués trobat una dona que l'hagués estimat, ja potser sería avi...

A. MARCH.

¡M' AGRADAS!...

M'agrada, veure Roseta,
lo teu rostre angelical;
m'agrada veure la sal
ab que camina, nineta;
m'agrada quan fas brometa
y al teu costat sempre estích;
m'agrada ton cabell rich
veure escampat per l'esquena;
Pero no m'agrada, nena...
¡que 't casis ab un gepich!

J. CASANOVA V.

LO DE SEMPRE.

¿Qu' es lo de sempre?

Casi ni cal preguntarho. 'S tracta de la plassa de Catalunya.

Per miléssima vegada s'ha tornat á remenar aquesta famosíssima qüestió.

Lo plano está ja acabat, la distribució feta: es cosa definitiva, segur, irrevocable.

Hi ha hagut diaris que han parlat del assumpto, donant tots los pels y penyals del projecte.

La plassa será immensa: s'assegura que arribará de l'una part al altra... y encare potsé 'm quedo curt.

Hi haurá arbres, pórtichs, monuments, iluminació espléndida de nit... y bastanta claror de día, sobre tot si fá bon sol.

Los que han vist lo plano, han quedat encantats.

Y 'ls que no l'han vist, també.

No precisament pèl plano, sino per un'altra cosa. Qu' es la següent:

Casi 'l mateix día en que 'ls periódichs parlavan de la aprobació definitiva d'aquest célebre plano, publicavan una gacetilla que deya:

«Se tanca 'l panorama de Waterloo. En lo local que ocupa, s'hi construirá un magnífich teatro.»

Y sota d'aquesta noticia, un'altra que s'expressava de la manera que veurán:

«Per fi ha prés possessió legal de una gran part de terreno de la anomenada plassa de Catalunya, don fulano de tal, que desde aquest moment es propietari de tot lo tros que ocupan lo jardinet de la esquerra, la caseta del tranvía y 'l sortidor.»

¿Veritat que la noticia del arreglo de la plassa, y aquestas dugas gacetillas forman un *tercetto* admirable?

'M recordan lo cas d'aquell nebot, que parlant d'un oncle que tenia malalt, deya als que n'hi preguntavan:

—Segueix molt bè; tan bè, que si no hi ha novetat, demá l'enterrarem.—

La plassa de Catalunya está á punt de ser arreglada; tant, que del panorama 'n farán un teatro y además ha sortit un senyor que 's queda ab la mitat del terreno.

Seguint per aquest camí... demá la enterrarem també. Es dir, 'ns quedarém sense plassa.

Lo millor sería que tots los que poden ferho completessin la obra d'*arreglo*

Verbi gracia:

Agregant un jardinet exterior al Circo Equestre, per esbarjo dels concurrents, y un camp de civada pera pastorarhi 'ls animals.

Aixamplant lo famós sortidor que *adorna* 'l pas del públich.

Posanthi quatre ó sis kioscos pera vendrehi vanos y diaris, y algunas barracas d'aygua y anís.

Y deixanthi establir ab carácter permament, tots los arrenca-caixals y saltimbanquis de Barcelona.

Lo més graciós, es que 'ls qu' están en l'intrínquilis del assumpto continúan afirmant que l'arreglo de la plassa de Catalunya es casi un fet.

Per més que 'm trencó 'l cap, no puch enténdreho.

A no ser que sigui alló que deya un:

—La plassa de Catalunya 's farà. ¿Saben ahont? Més enllá de can Tunis, vora 'l cementiri nou. Allí hont la volían fer avants, no hi ha puesto.

MATÍAS BONAFÉ.

NEGRE-ROSA.

Un pobre que per la vila captava lo día avants, estirat, mort de miseria sota 'l portxe 'l van trobar.

La gent á carrera fe'la anava per enrotllá'l y casi tothom plorava al veure'l mort y glassat.

—¡Pobre home, mort de miseria!—
deya una veu general—

TARUGAMENTA.

—Jo 't dich que serán tarugos!
 —Serán pedras, arrastrat! —
 Y 'l carré, ab aquestas cosas,
 segueix empantanagat.

Aixó es l' obra d' un bromista,
 que ab l' escusa del invent,
 haurá volgut divertir-se
 ab lo nostre Ajuntament.

—¡quí no 'l feya passá á casa
 que li hauría donat pá!

Si quan se condempna un al cel tots ploreu
 sants, santas y angelets,
 y riuhen al infern y tothom canta
 y ballan de contents,
 ab ants com avuy dia se condempnan,
 jo 'm crech de bona fé
 que un infern será 'l cel ab tantas llágrimas
 y un cel será l' infern.

Si per un casual fenómeno
 la lluna vingués al mon
 haventhi entre 'ls dos contacte
 sens produhir cap destorp,
 ¡quán aviat aquest mon nostre
 se quedaria ben sol!
 que tothom per sentat dona
 que 'l mon nostre es de dolor.
 Pero veurían quánt prompte
 lo dolor fora allí y tot;
 que 'ls humans ne son la causa
 d' aqueix malestar, no 'l mon.

Pobre Heine, la que aymava hermosa ingrata
 li va negar son cor,
 y son despreci l' inspirá bells cántichs,
 cántichs d' inmens amor.
 Cántichs d' inmens amor que immortalisan
 lo nom del trovador;
 lo martrealcansa 'l cel, la gloria alcansan
 las penas del amor.

JOSEPH ALADERN.

¡¡BOLA VA!!

(A MON AMICH ARTUR CARRERAS).

—Au, anéuhi posant. ¡Per cinch céntims un
 pollastre y per déu un ánech! Aquí no s' enganya
 á ningú: la bo'a que surt s' ensenya.

—¡Mira noy que ja comenso á estar retipa de
 sentirte somicar! ¡vaya! ¿No te 'n donas vergonya
 de plorar tan grandassot?... Mira aquests nens que
 son macos.

—¡Vagin posant señores, qu' aixó es regalar la
 virám! Ja se la poden mirar que no 'n veurán cap
 de tarada.

—Be, ¿que no vols callar? ¡Mira que t' estoba-
 ré! ¿Y ara? ¿Qu' es aixó d' arrossegar-te? ¡Arri allá,
 mal creyent!

—Alsa, mestressa, ¡quín modo de tréureli la
 póls! ¿No 'us le donéu vergonya de pegar á una
 criatura?

—¿Y ara? ¿qué vol aquest ximple?... Au, dom la
 má; ja veurás en arribant á casa.

—¡Arri, bandarria! ¡Cóm se coneix que déu ser
 de lloguer!

—Au, noys, no estém per ciris; largo d' aquí,
 que féu nosa. ¡¡Animo, señores, que se remata!!
 ¡Un, y tiro! Mirin que una virám com aquesta no
 la trobaran en cap més taula. Aixó es canela. ¡Un,
 y tiro!... ¡¡Un, y tiro!! ¿Ningú hi posa més? Pues
 mano limpia... ¡á la una!... ¡¡á las dugas!! ¡¡y á
 las tres!! Bola va y son... las forcas qu' están per
 llogar.

—¡Ara sí que no l' he entés! ¡Ep! ¡vosté! ¿Quín
 número diu que ha sortit?

—L' onze, senyora. Aquí no s' enganya á nin-
 gú. Au, au, tornemhi que aixó no ha sigut res.

¡Vagin posant, señores, que qui no posa no tréu!
Per cinch céntims un pollastre.

—Noy, ¿qué hi soch á temps á posarhi?

—¡Vosté dirá! ¿No véu qu' encare remeno?

—¡Ay, fill! ¡Ja m' ha passat aquell temps... tingui, tingui, que no hi arribo; pósime'ls en lo déu ¡alabat siga Dèu!

—Está bè. ¿Y vosté, noya? Dongui, no pateixi... ¡Mare de Dèu! ¡no 's pot ser curt per cap diner! ¿Lo quinze diu?... Bueno. ¡Au, au, qu' ara va bè! ¡y cóm lo pelan al pobre Peret!

—¿Quí sab mamá si ho probessim?

—¡Cóm hi ha món! ¡com tens tan bona sórt! A casa quan juguém ab los cartróns may arribas á fer terno, ¿y ara vols guanyar?

—¡Ves ara ab quina 'm surt! ¿No véu que á casa si no guanyo es perque aquell me 'ls apunta malament?

—¡Bè, dona, no 'n volia saber d' altra! ¿Jo pago y ell t' apunta? ¡Fes que ton pare se 'n adongui!

—¡Ep! No tiréu si 'us plau... ¡Mossa! ¡Mala negada l' estobi! ¡Moosaa! ¿Que no 't dich res?

—¡Vatúa ab l' Antonia! ¿Vos també per aquí? ¿Y aixó? ¿Ahónt havéu deixat l' home avuy?

—¡Ay, filla, avuy faig festa! Tè, m' ha dit, aquí tens mitja pela y porta la mossa á rifar. Pero vos juro com á Antonia que 'm dich, que no sortirá més ab mí perque es capás de fer perdre la paciència hasta... á la *Guardia savil*.

—¡Bè, dona, no t' enfadis! ¿No véus que son criaturas?

—Ven, Pepa, que voy á reventar una perra grande.

—¡Y ara! ¿que t' has tornat boig? Més valdria que 'm compressis una sorpresa.

—¡Ay Pepa, no digas eso, porque tè 'n guardo una!

—Bè, bè, no toquéu per aixó.

—¡Fássin un xich de pas! Aquests ab lo festeig no miran que fan nosa.

—¡Paso á la suegra! Viva Dèu, diga, ya se los pondré.

—Tinga, donchs, pósimels al tres.

—¡Santo Cristo; la han ganado á V. por mano!

—¡Y á mí que 'm cuenta! pósils allá 'hont li he dit.

—¡Ep! ¿quí ha sigut aquest que 'ls ha posat ab los meus?

—Servidora; ¿que tè que dir alguna cosa?

—No ho sé! ¡vosté dirá! ¡Vergonya 'm daría de portar mantellina y tenir tanta barra! ¿Que no ho véu que jo ja hi tenía 'ls meus? Au, au, largo, ja 'ls pot treure d' aquí.

—¡Ara hi corro! Y miri, no me 'ls toqui ó sino...

—¡Ay sí, fugiu que ve la tropa! Donchs tingui, ja 'ls tè fora.

—¡Poca vergonya! ¡¡Pochs modos'!

—¿Qué diu?... ¿Vol veure com li desfaig tot lo arrugat de la cara?

—¡Mare de Dèu, quin genit! Déixila estar.

—¡No ho vull, que m' ha maltractat! no sè quin sant me deté com no li arrenco 'l monyo. ¡Ahónt va aquella pruna bullida!

—Sí, sí, vagi cantán.

—Arri allá, persiana mitj tirada.

—Apa, señores, no 's refredin, mirín que se remata, vagin posant... ¡Un... y tiro!

—Au, noy, ¿qu' hem de fer? Mira qu' es tart y vol ploure.

—Ara, señores, ara. ¿Ningü més hi vol posar? Donchs bola va y es .. lo tres.

—Vinga, qu' es lo méu.

—¡Nó, senyor! No la cregui á aquella marmayera; soch jo la que 'ls hi tenía.

—¡Be, donchs! ¿y ara á qui haig de creure?

—¡Porta aixó! ¡Ahónt surts ara ab aquests romansos!

—¡Donchs no se 'l emportará!

—¡Miris que si me 'l mata l' escanyaré á vosté!

—¡Ay pillá, quina esgarrapada!..... ¡murria!..... ¡mala bruixa!... ¡municipal! ¡municipal!

—¿Qué son estas rahóns?

—La senyora...

—No la cregui, qu' es una embustera...

—Es que la senyora...

—Es qu' ella...

—¡Qué tanta escodella!... ¡A la alcaldía!

—¿Y ara? ¡Aquesta si qu' es bona!

—Ustedes nó, pero el pollastre sigue conmigo.

—¡Bè, home! Vosté sí qu' ho arregla bè.

—Nada, nada, venga 'l pollastre y ahora arreglense ustedes.

—¡Y se lo lleva!... ¡Redeu y quina rifada! ¡¡Ei! sí que pot dir que ha tret!!

SANTIAGO BOY.

LLIBRES.

— DE MA CULLITA per C. BOSCH DE LA TRINXERÍA.— Pochs de's que segueixen de prop lo moviment literari de Catalunya, desconeixen lo nom y ls mereixements del notable escriptor empurdanés que dona ab lo present llibre son quart volúm á la estampa.

Bosch de la Trinxería, ab tot y haver doblat fá algun temps las cinch creus, com diu ell en son pintoresch llenguatge per indicar que compte més de cinquanta anys, es dels escriptors que han comparegut á última hora; pero no per arribar tart, arriba menos á temps ab sas narracions, sas descripcions y sos quadrets impregnats de veritat, de relleu, de llum, y sobre tot, de color local. Lá seva prosa, impossible de comfóndrela ab la de cap més escriptor, tè un encant indefinible. Desprovista de galas postissas, de formas artificials, de adornos retórichs, fereix de dret l' atenció del lector, li fá respirar l' ambient de la naturalesa, li fá veure lo que descriu, lo que pinta, lo que narra ab una facilitat d' istil y al mateix temps ab una simplicitat de medis merament maravellosas, per lo espontáneas.

Son volúm *De ma cullita* es un aplech variadíssim. Conté quadrets de la vida de ciutat, tant notables com *Lo botó de brillants*, *De la Rambla de las Flors á la Bona Nova*, y *Un maquinista del T. B. F.*, lo primer humorístich, y 'ls dos últims tocats ab aquella nota justa de sentiment que 's comunica y penetra en lo cor de qui 'ls llegeix; boniehs quadros de género tals com *Sentenciat á mort*, *Lo faig socorrat* y la rondalleta *Lo full de sants*, de la qual poguérenne saborejar las primicias los lectores del *Almanach de la Esquilla de la Torratxa*, en los quals revela 'l Sr. Bosch las condicions de un verdader humorista; un parell de estudis filològichs de no escás mérit, relatiu un d' ells á la ortografía catalana, en lo punt un dia tant renyit sobre l' us dels plurals femenins en *as* ó en *es*, y referent l' altra á alguns mots cataláns de etimología grega; escenas de cassa y pesca, que forman una de las especialitats del autor, no desmereixent de molts altras que li coneixiam las tituladas *Cap triple* y *Una pesca de anguilas*; un estudi entomològich de carácter po-

A MONTANYA. (Dibuix de Mariano Foix.)

—¡Poch á poch! Per tothom n' hi haurá... ¡Sembléu una patrulla dels de la repartidora!...

pular titulat: *Lo PregaDeu de Rostoll*, que denota una observació exquisida sobre la manera de viure de tan curiós insecte; y per fi, algunes ressenyas de excursions que encomanen verament las ganas de ferlas en companyia de tant excelent excursionista; tals son las tituladas: *Lo Canigó, Una excursió á las ruinas del castell feudal de Cabrenç y cingles de Talairá y Sant Aniol, De Figueras á Perpinyá per carril, Una ascensió al pich de Batatg (Canigó) y Las illas Medas.* ¡Cóm sent lo senyor Bosch la terra que trepitja, l'ayre de la montanya, la frescor de las fonts, los panoramas inmensos y 'ls espectacles imponents de la naturalesa! Y cóm fá sentirho també!

Hem deixat pèl final lo quadro montanyés *Un enterro*, qu' es en concepte nostre, la joya del voúm. Té un ayre tan de casa nostra y al mateix temps la narració tanca un interés tant gran, que aquest sol treball bastaria á fer la reputació de un escriptor, si 'l Sr. Bosch no la tingúes ja tan ben guanyada en lo palench de nostra literatura.

Rebi, donchs. una vegada més la enhorabona que li enviém de tot cor, y ab ella 'l desitj de que qui tan bonas *cullitas* logra oferirnos, no tinga un sol moment en vaga 'l camp privilegiat que las produheix.

HISTORIAS EXTRAORDINARIAS de EDGARD POE.— Nou narracions del famós escriptor nort-american, de reputació universal, forman lo volúm V de la petita *Biblioteca del siglo XIX*, que ab tant éxit vé publicantse á Barcelona.

RATA SABIA.

HUMORADA.

Als peus del confessor agenollada,
t' hi vist molts dematins, bella Clemencia,
y allí del teu passat ja perdonada,
t' aixecas portant neta la consciencia...
per tornarla á embrutar altra vegada!

M. RIUSEC.

PRINCIPAL.

En aquest teatro, després de las últimas afegiduras al espectacle *España*, no s' ha estrenat res de nou.

Es á dir, no s' ha estrenat cap obra, ni fragment de tal, més ó menos l' arch. L' unich que ha d' estrenarse de un dia al altre, son las cadiras de *reixeta* (com diria *La Renaixensa* pera no dir *regilla*) destinadas á conciliar lo adelantat de la estació ab la comoditat del públich.

LICEO.

L' éxit de *la Bella fanciulla* creix de dia en dia. Lo públich no 's cansa de saborejar las exquisitats de aquesta partitura. Tant es aixís, que arca cada nit demana la repetició del hermós quarteto del acte primer y del típich coro de Sant Valentí, que precedeix al rondó final.

Y si hagués de anar pèls filarmónichs, se repetirían totas las pessas. En la impossibilitat de ferho, no hi ha ningú que haventla sentida una vegada, no torni al Liceo.

Bon auguri, que indica clarament á la empresa lo camí que ha de seguirse en lo successiu. Buscant obras noves y presentantlas de manera que ofereixin bon conjunt, logrará millors resultats que ensenyant estrelles, avuy tant escassas. La millor estrella es la del geni que brilla sobre 'l front dels compositors eminents.

L' altre dia torná á presentarse 'l tenor Ortisi ab *Aida*. Tot's los filarmónichs lo coneixen y l' estiman per las grans qualitats que l' adornan: tals son una veu extensa y expansiva y una escelent escola de cant.

Compartí 'ls aplausos del públich ab la Kupfer, la Carottini y l' Ercolani.

La Kupfer s' ha despedit dels barceloníns ab *Mefistófele*.

La representació, un tant desigual al principi, s' animá gradualment y arribá á provocar gran entusiasme en l' acte de la presó. La hermosa artista sigué objecte de grans demostracions: l' escenari quedá materialment alfombrat de flors, molts colóms revolotejavan pèl teatro, y un sens fi de criats presentavan á la beneficiada, numerosos objectes de valor y preciosas toyas.

L' endemá debutava la Borelli ab *Lucrecia*.

Es la mateixa artista d' altres temporadas: la que sent de debó y sab con moure al públich: una de las més notables figuras del art lírich dramátich en nostres días. Inútil consignar que 'l públich li dispensá l' acullida á que 's fa digna per son talent y per sas admirables condicions.

Y de festa en festa, varem arribar al benefici de la Carrera.

Pero l' espay curteja, y hem de deixar pera la senmana próxima lo fer menció del gran triunfo alcansat per la novella cantant catalana, que tan rápidamente ha sapigut correspondre al seu apellido. Es una Carrera que ha fet *carrera*.

ROMEÀ.

Res de nou.

S' está pelant la qua de la temporada, y las novedats, com es natural, escassejan.

Prompte la companyia catalana terminarà 'ls seus compromisos: vindrá l' istiu, y pèl setembre veurém quin rumbo emprén aquest teatro.

A pesar de haver sigut contractat pera llavors l' aplaudit actor cómic Sr. Colomer, avuy encaire es un misteri lo que 'l porvenir nos reserva.

TÍVOLI.

La Virgen del mar á tot drap.

Es á dir: á tota decoració

L' obra no sols se sosté, sino que dona grans entradas, especialment los días festius.

Váginla á veure.

NOVEDATS.

Aquí 'l melodrama *Jenny* fa 'l gasto.

A benefici del Sr. Pigrau, s' estrená días passats un diálech cómic, catalá y en vers, titulat *De pares á fills*. Aquesta obreta, cuidadosament interpretada pèl beneficiat y la Srta. Sala, sigué aplaudida, y son autor, lo Sr. Ayné Rabell, cridat al escenari, al final, en companyia dels intérpretes.

CATALUNYA.

La Srta. Campos, tan aplaudida, ha terminat sos compromisos ab l' empresa, dirigintse á Madrid á cumplir los que ha contret en un dels teatros de aquella capital.

Queda, donchs. la Srta. Martínez, reyna absoluta de la cansó flamenca.

..

PROVERBIS.

No es tot hù, portar banyas ó ferlas d'ú.

Lo rector no 's recorda de quan era escolá.

Dillúns celebrá son benefici l' apreciable actor Sr Guzmán (y no *Gurmán* com li ha dit algún periódich).

S' estrená la pessa *Caja de préstamos*, un títol nou dels que serveixen pera donar alicient á un benefici: Es una producció passadora.

Lo Sr Guzmán alcansá una bona entrada y si-gué molt aplaudit.

La Cruz blanca havia d' estrenarse ahir dijous y per lo tant no tinch medi de inclóurela en la present revista.

Ho deixarém pera la senmana próxima.

NOU RETIRO.—TEATRO GAYARRE.

Sarsuela á glops.

Han fet lo gasto aquests díes: *Boccacio*, *La Mascota*, *La Marsel esa*

Funcions de ocasió, poch menos que improvisadas, mentres se organisa un treball més seguit y regular.

CALVO Y VICO.

Huelga rigurosa.

CIRCO EQUESTRE.

S' ha inaugurat la temporada ab verdadera brillantés. Tots los artistas son nous, y si no ho son tots los traballs qu' executan, se déu á que 'l género no dona més de sí.

Gran cosa es, no obstant, que s' hajan suprimit aquells números consistents en saltar telas y cércols de paper, que per lo vistos y manossejats, en lloch de divertir posavan nerviós al públich.

Entre 'ls artistas que més aplausos han conquistat, devém citar los següents: lo clown eléctrico Aldow que iluminantse y apagantse distintas parts dels cos, produheix un efecte tan cómic com fantástich; l' equilibrista Mephisto, qu' executa ab gran limpieza molts dels exercicis que han valgut universal anomenada á n' en Treway; los germáns Hantmann que acompanyan algunas pessas musicals ab ademáns grotescos bèn trobats;

los germáns Debb qu' executan traballs notabilíssims en las barras fixas; lo gimnasta Holloway, que 's farà tan famós com l' autor del unguent del mateix apellido, pujant y baixant una escala vertical, á forsa d' equilibri y corrent sempre 'l perill de rompres la crisma; lo nen Loyal, un jockey americá en miniatura qu' executa traballs difícilíssims ab l' aplóm de un home fet, y per últim, Miss Dorina la *Reyna del canó*, una graciosa dona d' aspecte, pero que una vegada ensenya las dents, ó més bèn dit, una vegada fá servir las aguantant pesos considerab'es, fá exclamar al home de la pell més dura:—Déu nos guart de una mossegada de aquesta hermosura de presa.

Ab tants alicients y altres que no citém pera no allargarnos en excés, se passa molt agradablement la nit en lo *Circo Equestre*.

LÍRICH.

Ha arribat ja la companyia lírica qu' en breu comensará sas funcions baix la direcció del mestre Bimboni.

La forman las sopranos Calví y Roussel, la contralt Bobbio; los tenors d' Enrici, Mandolivi y Zerni, lo barítono Vinzi y 'l baix Tos.

Entre las óperas que 's cantarán, se citan l' *Alceste* y l' *Orfeo* de Glück, *Il matrimonio secreto* de Cimarosa y *Modella* de Bimboni.

N. N. N.

L' AMOR Y 'L BILLAR.

Jo crech que hi ha relació entre l' amor y 'l billar; ó sino ho vaig á probar y 'm donarán la rahó.

Aquell qu' es carambolista ha de treballá igualment, que si se trobava fent, d' una dona la conquista.

Si la noya es aixerida
y fácil de conquistá',
aixó sí que 's veu ben clá;
es carambola *corrida*.

Quan la noya es un xich maula
y s' hi ha d' aná ab precaució,
s' ha de tirar pèl recó
desefecte per la taula.

Si la mossa es de respecte
y difícil d' atrapar,
ja se sab, molt apuntar,
qu' es carambola d' *efecte*.

Si lo xicot no es cap ruch,
y enganyant al pare d' ella
sab conquistar la donzella,
es que ha salvat lo *retruch*.

Si 'l jove queda enganyat
perque l' amor no sab fer,
es que no ha *enguixat* primer,
y está clar, ha *espifat*.

Si la conquesta 's vejés
que impossible quasi 's fá,
no hi ha més, s' ha de tirá'
picant baix y retrocés.

Pero si al revés d' aixó,
tot li marxa com e'l vol,
es perque sab jugar molt
carambola y reunió.

Si á la noya 'l jove astut
la busca per está á solas,
es com si 's juntan las bolas
que tirant se pot fer *brut*.

Al que sens buscá ocasió,
fa las conquistas que vol,
en lo billar, qualsevol
li dirá qu' es un *xambó*.

Al que conquesta, ja 'l planyo,
si á la noya fa algún mal,
li diuhen qu' es informal
perque ha fet un *set al panyo*.

¡POBRA BESTIA!

—A la llet que ahir va darnos
li vam trobar molt mal gust...
—¡Ah! es que la cabra ara es viuda
y ha passat un gran disgust.

Y en fi, donchs, per acabar,
qui sab fer l' amor, conquista,
y ab bona má y bona vista
se juga molt bè al billar.

L. C. CALLICÓ.

Lo día de sant Félix vaig conmourer profundament. Y 'm jugaria qua'se'vol cosa á que al arcalde havia de succehirli dos quartos, y si no volen dos quartos, deu céntims de lo mateix.

No n' hi havia pera menos. Era 'l seu sant y ls guardias municipals van obsequiarlo ab un jerro artístich. Qual jerro artístich representava—los periódichs ho han dit—representava... ¡los amantes de Teruel!

¡Y encare dirán que atravessem un sigle materialista, positivista, plé de prosa vill!

Quan fins los municipals pensan ab *los amantes de Teruel*...

Avuy mateix, passant pèl carrer n' hi descubert un festejant á una minyona, que venia de la font y, com es natural, portava un canti.

Aquest canti m' ha fet pensar desseguida ab lo jerro regalat al arcalde; y al passar per davant d' ells no he pogut menos de exclamar:

—¡Adiós Isabel! ¡Abur, Marsilla!

Los mossos y camarers de fondas y restaurants se las están havent ab los seus amos.

Y apelan al judici de la opinió pública, per medi de remitits explicant uns y altres las diferencias que 'ls separan.

Jo sols desitjo una cosa.

Que las tals diferencias se resolgan com solen resoldres la major part de desafios.

Anant á la fonda.

S' ha parlat molt aquests días dels projectes que tè l' inglés de sustituhir ab empleats vinguts expressament de Inglaterra 'ls conductors y cotxeros del tranvia.

Si 'l projecte 's realisa, ja sab lo públich lo que li toca. Pujar al tranvia y quedar á deure 'l pasatje.

Es á dir, tractar als empleats com á *inglesos*.

Ano ser ques' adopti un altre sistema pera ferlos la guerra, de manera que se 'n sentin.

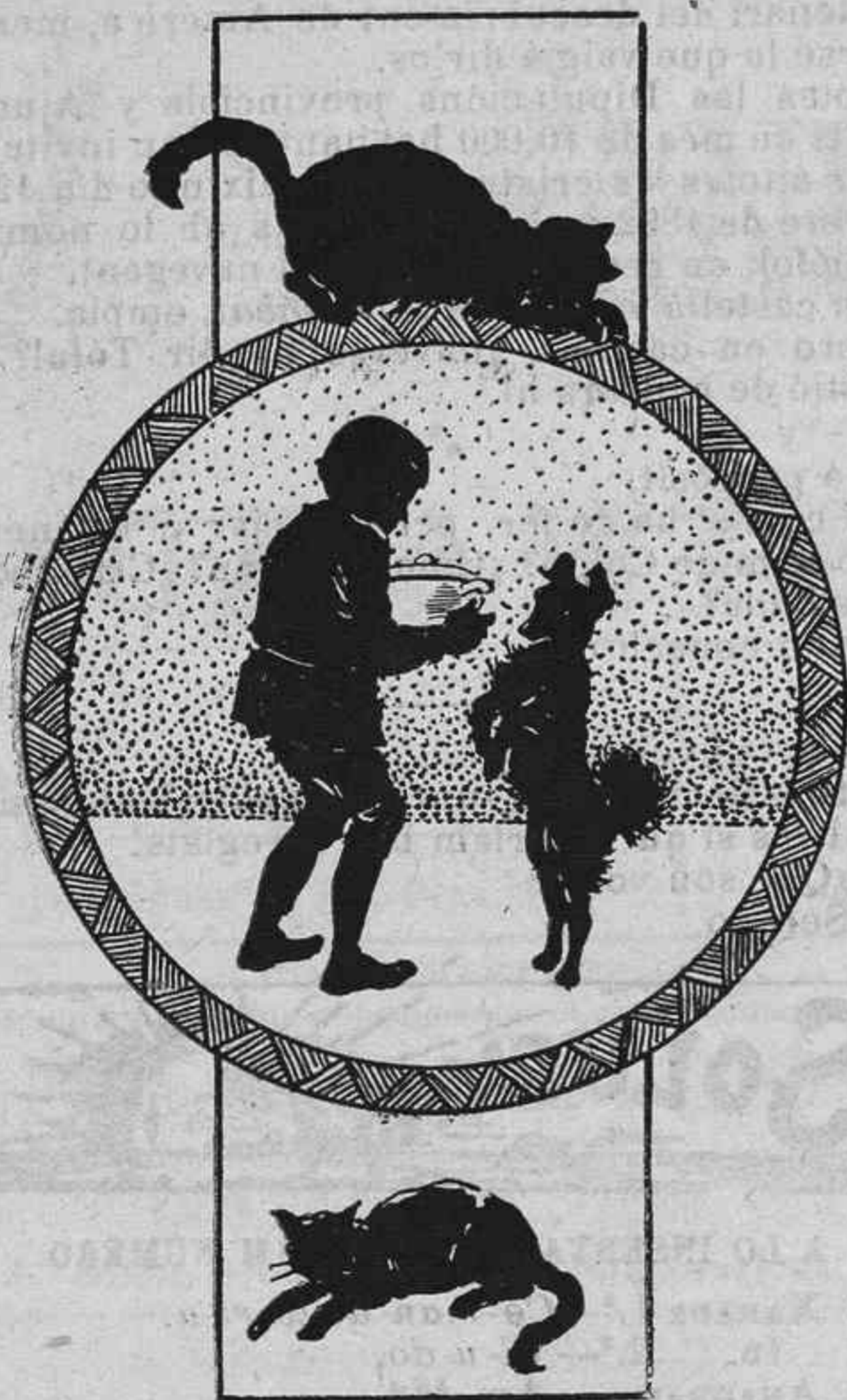
Qual sistema pot consistir en confiar las jardineras y demés vehículs rivals del tranvia á cotxeros y conductors vinguts expressament de Portugal.

¡Inglesos y portugueses!... ¡No n' armarían poca de camorra!...

Una noticia que va recorent las columnas de la premsa nacional, que 's de creure traspasará prompte las fronteras y que jo no puch negarli l' acullida que 's mereix.

Si algún dels méus lectors la coneix ja, jo 'm guardaré molt bè de dirli que passi de llarch. Hi ha noticias que 's llegeixen sempre ab gust, y aqueixa es una d' ellas.

SITUACIÓ COMPROMESA.

Entre 'ls gats que la rodejan
y 'l gos que li tanca 'l pas,
¡molt será que á aquesta vianda
no li passi algú fracás!

L'escena en un poble de las Alpujarras. Se tracta de una juguesca. Son los dos contrincants l'arcalde, conegut ab lo sobre-nom de *Cuatro arrobas* y un altre vehí. S'atravessan deu duros, y la gracia consisteix en menjarse 'l pinso corresponent á una mula: aquell que primer se l'acaba, guanya las cinquanta pessetas.

L'arcalde va demostrar que tenia més barra que 'l seu antagonista. Aquest encare rossegava brins de palla, que l'arcalde ja havia fet net, y no sols havia fet net, sino que llepava plé de fruitió la menjadora, entre 'ls aplausos y l'entusiasme dels seus administrats.

¡L'ástima de arcalde dotat de facultats tan fenomenals per un poble perdut en lo cor de la montanya!

Un *Cuatro arrobas* á Barcelona, en temps d'Exposició Universal, hauria vingut al pel.

S'hauria atipat com un altre que 'n coneix, y la ciutat n'hauria sortit barato.

Ab unas quantas mesuras de fabóns y una xàvega de palla n'hauria hagut prou per re-crear-lo.

La primera edició del magnífich poema *Margaridó*, s'ha acabat en pochos días. Las obras de Apeles Mestres tenen tal atractiu, que no es de extranyar un resultat tan satisfactori.

S'ha posat á la venta la segona edició, impresa en condicions més econòmicas.

Val sols duas pessetas, y es de creure que no n'hi haurá per qui 'n vulga.

L'Ajuntament va acordar l'altre día adquirir 500 exemplars, á cinch pessetas cada un, de l'obra titulada: *Los dos primeros años de la regencia*.

Cinchcents duros rodóns, per una obra que interesarà molt al regidors; pero que al públich, malehit si li interessa.

Proposo que aquests actes de protecció s'incluheixin en lo nou plan de beneficencia.

Cada cosa al seu lloch.

Diumenje passat los estudiants del últim any de medicina que están á punt de graduarse, van celebrar un fraternal ápat á Miramar.

Després del ápat, van brindar.

Y després del brindis van improvisar un ball.

¿Creurían que més m'agradan los metjes quan ballan, que quan receptan?

Tot just han comensat á circular monedas de á dos pessetas de Alfonso XIII, y ja n'hi ha la mar de falsas.

Los falsificadors s'han llevat casi més dematí que 'l mateix govern que fa las bonas.

Y es lo qu'ells dirán: «Al que madruga, Dios le ayuda.»

Al últim ha arribat l'hora de que 'ls académichs fassan justicia al *bello sexo*.

Segóns noticias, s'está reformant á tota pressa 'l reglament de aquelta docta corporació en lo sentit de que pugan tenir ingrés en ella las escriptoras que s'ho mereixin.

Ja era hora de que 'ls académichs se mostresin amables ab las damas.

Ningú hi guanyará més qu'ells, que podrán amenisar las sessions contemplant la cara de las académicas que s'ho valgan.

Y además, que aquestas podran prestar un servey inapreciable, sempre que 's tracti de treballar en lo diccionari de la Llengua.

Los académichs entendrán solament dels mots masculíns y las académicas del femeníns.

Lo qual no deixa de redundar en pró de la decencia.

Un xiste de Vital Aza, ex'ret de la sèva última obra, *Su excelencia*.

Se tracta de un polítich puritá, que fa la guerra al govern, y que al creures que l'han nombrat ministre 's gira com una mitja.

—Per supuesto—li diu un amich, admirador de sas virtuts catonianas—que tú reixassarás la cartera.

—Ara hi corro—respón lo polítich.

—¿Y ab quina cara te asseurás al banch blau?

—Ja veurás, noy: al banch blau, no s'hi asséu ningú ab la cara.

Frascuolo s'ha retirat definitivament de la carrera.

No en va 's diu *Salvador*.

En definitiva ha volgut ser *salvador* de sí mateix y ha donat un *quite* á la tauromaquia.

Y á propósit de 'n Frascuelo, deya aquest día 'l *Noticiero universal*:

«Ha concluido el torero y comienza el hombre.»

Es á dir qu' en Frascuelo mentres va torear, no va ser home.

¡Naturalment, com que duya monyo!...

Ja que 'ns trobém en lo capítul de las raras, no 'n despreciém una de bona que publicava *El Liberal* de Madrid en forma de telégrama, enviat desde Barcelona, que deya així:

«Anoche fué representada en el teatro del Liceo por primera vez la ópera del *Maestro di Pert* LA BELLA FANCIULLA.

¡El maestro di Pert!

Ja 's poden perdre aquests mestres, que no falta may un periodista que 'ls troba.

A la porta del Liceo un venedor de arguments, pregonava la seua mercancia, cridant:

L' argument de *la vella que juga y no pert*.

A Amsterdám está celebrantse en aquests moments una gran Exposició ¿de qué dirían?

Una gran Exposició de gats.

Qu' es com si diguessem: una verdadera gata.

En Pidal y Mon acaba de pronunciar un discurs en l' Academia de Ciencias Morals y Políticas, esbravantse ab ferocitat contra la República.

Un párrafo del seu discurs, modelo de treballenguas:

«Informe colección de razas, de pueblos y de tribus, sin mas unidad que la que el dedo de Dios le dió...»

¡El dedo de Dios le dió...! Bonica frase para ser pronunciada per un tartamut.

Ab rahó diu un periódich:

Lo Sr Pidal, en lo seu odi á la República, no perdona ni á la República de las letras.

Entre otras cosas que projecta la Comissió del Centenari del descubrimient de América, mereix citarse la que vaig á dir'os.

Totas las Diputacions provincials y Ajuntaments de més de 10,000 habitants serán invitats á dotar á totas las criaturas que naixin lo día 12 de octubre de 1892 y sigan ba ejadas ab lo nom de Cristófol, en recort del immortal navegant.

En castellá va molt bé: *Cristóbal*, ompla.

Pero en catalá... ¿haverse de dir Tóful? Es qüestió de pensars hi.

Y á propósit.

¿Y cóm s' ha de fer, pera batejar á las nenas ab lo nom de Colón? ¿Cóm se dirán? ¿Cristóbola? ¿Cristófola?...

No 'n conech cap.

Cassat al vol.

—Si 's decretava la supressió del treball de nits, nosaltres sí qu' estaríam ben arreglats.

—¿Qué sou vos?

—Serenó.

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

1. XARADA 1.ª—*Co-man-di-ta-ri-a.*
2. ID. 2.ª—*Vi-u-do.*
3. ANAGRAMA.—*Am-Má.*
4. ACENTÍGRAFO.—*Animal Animal.*
5. TRENCA-CLOSCAS.—*Prueba de amor.*
6. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Notari.*
7. CONVERSA.—*Manresa.*
8. GEROGLÍFICH.—*Com més punts y comas més pausas.*

HISTORIA NATURAL. (Dibuixos de Ll. Labarta.)

L' ÓS.

(CONTINUACIÓ.)

LO SOLITARI.

—Decididament, es una casadeta sensible. Ja la tinch á punt de carmetlo.. ¡Dugas miradetas més, y es méva... ¡Animo, Pablito!

—Dónam la cartera, perillán. Haig de treure diners pera pagar á la modista.

—¡Pero si ahir ja 'n vas pagar un!

—Aquell era de la modista... de sombreros.

(Continuará.)

LOPEZ-EDITOR. Llibrería Espanyola. Rambla del Mitj, num. 20, BARCELONA.

Novedades.

Ultimas publicaciones.

ANUNCIOS

C. Flammarion

URANIA

Un tomo en 8.º, ilustrado con 90 grabados.
Ptas. 5

HECTOR MALOT

MADRE

Dos tomos en 8.º, Ptas. 4.

LA CHAQUETILLA AZUL

Ó UN ROTO PARA UN DESCOSIDO
NOVELA DE PUNTAS

POR VARIOS AUTORES. — Un tomo en 8.º, Ptas. 1.

APELES MESTRES

MARGARIDÓ

POEMA ILUSTRAT PER L' AUTOR
2.ª edició econòmica. Preu DOS pessetas.

PASCUAL MILLAN

LOS TOROS EN MADRID

Un tomo en 8.º esmeradamente impreso
Ptas. 4

C. BOSCH DE LA TRINXERÍA

DE MA CULLITA

APLECH D' ESTUDIS
VIATJES, RONDALLAS, RECORTS Y EXCURSIONS
Un tomo en 8.º, Ptas. 2'50.

¡¡Ja ha sortit!! 2.ª edició ¡¡Ja ha sortit!!

Drapets al Sol

HUMORADA ESCANDALOSA, EN VERS
PER
C. GUMA
Ilustrats per M. MOLINÉ. — Preu 2 rals.

Biblioteca ilustrada, científica y literaria

OBRAS PUBLICADAS

	Ptas.		Ptas.
A. LAURIE. Los desterrados de la tierra, 4 cuadernos en 4.º	4	A. DUMAS. Historia de un cascanueces, 2 cuadernos en 4.º	2
A. DAUDET. Cuentos escogidos para la juventud, 3 cuadernos en 4.º	3	H. MALOT. Sin familia, 4 cuadernos en 4.º	4
H. MALOT. Ramon Kalbris, 2 cuadernos en 4.º	2		
BENEDICT. La Madona de Gido Reni, 3 cuadernos en 4.º	3	LA FAMILIA GOGÓ	
E. LEGOUVE. Nuestros hijos, 2 cuadernos en 4.º	2	POR	
STEVENSON. La isla del tesoro, 2 cuadernos en 4.º	2	Paul de Kock	
J. SANDEAU. La Roca de las Gaviotas, 2 cuadernos en 4.º	2	Un tomo en 8.º, Ptas. 1.	
A. LAURIE. De New York á Brest en siete horas, 2 cuadernos en 4.º	2		
A. DAUDET. Roberto Helmont, 2 cuadernos en 4.º	2	LOS	
C. DICKENS Y W. COLLINS. El abismo, 1 cuaderno en 4.º	1	MILAGROS DEL AMOR	
A. DAUDET. Treinta años de Paris, 2 cuadernos en 4.º	2	POR	
A. DAUDET. Recuerdos de un hombre de letras, 2 cuadernos en 4.º	2	PAUL DE KOCK	
		Un tomo en 8.º, Ptas. 1.	

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútu, & bè en sellos de franqueig, al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No responém de extravíos, no remetent ademés 3 rals pèl certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

Trenca Caps

XARADAS.

I.

(A LA MÈVA SOGRA.)

Desde 'l jorn que vaig casarme,
que 'm tèn més encés que un ciri;
sempre *prima-dos-tres-quarta*
y abusa molt d' aquest vici.

Es tant *sis-sexta*, que 'i viure
ab vosté es un gran martiri;
ningü *quart* pot aguantarla,
ningü sentirá que digui
que vosté sigui tractable,
ni que ab rahó tant rondini,
ni veuhen tampoch la causa
que per res aviat s' enfilí.

Tè un *dos cinch* de dir las cosas,
que ha fet que jo me n' atipi;
puig sembla extrany á sa edat
que la llengua no 's detingui.

De tot vol *hu* la mestressa;
y per més que jo li digui
que no pot *hu*, ab un *hu-dos*
vosté logra que m' indigni.

Y *quart* no puch tol-lerar
que ab mí sense solta cridi,
y que per vosté, sa filla
veyentme tan curt se 'n rigui,
y 'ls vehins de tot s' enterin,
y després á mí 'm critiquin,
y diguin que soch un calsas
estant baix lo sèu domini.

Estich tip de moltas cosas
que no cal pas que 'ls hi espliqui,
puig sab de sobras, senyora,
que havent fet un sacrifici
de casarme sense ganas,
sent un home molt pacífich
y no estant acostumat
á sentir semblants bullicis,
en un mar d' amargas penas
tersa-quinta sense límit,
que á dintre del matrimoni
no ha estat may legal ni lícit.

Ab aixó li recomano
que 'l sèu genit modifiqui,
y no sigui tant *total*,
y créguim no m' amohini.

Y si no ho fá, jo li juro
que avants de tornarme tisich
ab tants crits y tants disgustos,
faré un día un extermini.

Y haurá lograt d' eix *dos-quinta*
que sens cap compassió fiqui,
á vosté, dona y criaturas
tots plegats dintre l' hospici.

J. ALAMALIV.

II.

Per passar un bon *tres-dos*
en Francisco y en Matías
van á ballar á la *Tot*
que *hu* societat molt lluhida.

V. ANDRÉS.

ANAGRAMA.

En Pere es un *tot* vinent
que vol ser municipal
y á més de fer molts esforços
no será may més, *total*.

J. KRISKIS.

MUDANSA.

—¿Y ara, ahónt vá *tot tot* per 'quí?
—A dá 'l *tot* del dematí
per poder pendre 'l *total*
¡que 'm *tot* després senyó Eudalt!

MUT XERRAIRE.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

- 1.—Consonant.
1 5.— id.
1 7 3.—Aliment.
1 2 6 2.—Part del cos.
1 2 6 6 7.—Vehícul.
1 2 4 5 8 2.—Carrer de Barcelona.
1 2 6 4 7 8 2.—Poble de Catalunya.
1 2 3 4 5 6 7 8.—Nom d' un poeta.
1 2 3 4 5 6 2.—Instrument de cuyna.
1 2 6 6 5 6.—A Barcelona n' hi han molts.
1 2 3 4 7.—Aliment sustancial.
1 2 6 8.—Aliment.
1 7 6.—Part del cos.
1 2.—Animal (ó consonant).
1.—Consonant.

PEP.

CONVERSA.

- Donya Tula, se la invita á venir al Liceo.
—Dispensa: fos un altre día...
—Miri que fan aquella ópera que li agrada tant.
—¿La *Favorita*?
—Nò, cá: la que ha dit vosté mateixa.

PESSA DE ROURE.

GEROGLÍFICH.

D. I × D. I
L I R
I
K K

OIRAM GIOR.

EN UN CAFÉ-CONCERT.

Mentres la *chula* l' inflama
ab sos cantars descocats,
ell secunda l' obra d' ella
behent licors inflamats.

BARCELONA:

Imp. de Lluís Tasso Serra, Arch del Teatro, 21 y 23.